

Nr 15

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan m. m.; given Stockholms slott den 18 december 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Sven Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Riksdagen har genom skilda beslut för tidigare budgetår bemyndigat Kungl. Maj:t att avgöra vissa frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan. I propositionen hemställes (p. 1) om fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t. Vidare underställes riksdagens prövning (p. 2—11) tio frågor om befrielse från ersättningsskyldighet.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 18 de-
cember 1964.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM,
LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON,
HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler che-
fen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, vissa frågor om *be-
frielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.* och anför följande.

1.

Riksdagen har (prop. 1964: 25; SU 28; rskr. 71) bemyndigat Kungl. Maj:t
att under budgetåret 1964/65 avgöra dels frågor om befrielse från ersättnings-
skyldighet till kronan för krigsmakten tillhörig eller av krigsmakten med
nyttjanderätt innehavd egendom m. m., som skadats eller förlorats eller av-
hänts kronan, dels ock frågor om efterskänkande av fordran, som grundar
sig på kronans regressrätt mot förare av kronans eller av kronan med nytt-
janderätt innehaft motorfordon, luftfartyg etc. enligt de i ämnet gällande
ansvarsreglerna, allt i den mån kronans fordran i det särskilda fallet icke
överstiger 5 000 kr. Kungl. Maj:t har under år 1964 medgett befrielse från
ersättningskyldighet på sätt framgår av en förteckning, vilken torde få som
bilaga fogas vid detta protokoll. Frågan om vidgat bemyndigande för Kungl.
Maj:t att efterge fordringar över huvud taget och om rätt för Kungl. Maj:t
att delegera beslutanderätten i hithörande ärenden övervägs inom finans-
departementet. Avsikten är att förslag skall framläggas för 1965 års riksdag.
I avvaktan på nya bestämmelser i ämnet synes Kungl. Maj:t, såvitt avser nu
ifrågavarande fordringar, böra ges oförändrat bemyndigande under nästa
budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att tills vidare dock längst
t. o. m. den 30 juni 1966 avgöra *dels* frågor om befrielse från
ersättningskyldighet till kronan för krigsmakten tillhörig
eller av krigsmakten med nyttjanderätt innehavd egendom

m. m., som skadats eller förlorats eller avhänts kronan, *dels ock* frågor om efterskänkande av fordran, som grundar sig på kronans regressrätt mot förare av kronans eller av kronan med nyttjanderätt innehaft motorfordon, luftfartyg etc. enligt de i ämnet gällande ansvarsreglerna, allt i den mån kronans fordran i det särskilda fallet icke överstiger 5 000 kr.

2.

Under tjänstgöring som officersaspirant vid krigsflygskolan råkade *K. E. Mattsson* den 19 juli 1945 vid flygning med ett skolflygplan ut för haveri och ådrog sig svår kroppsskada. Enligt haverikommissionens utredning hade haveriet orsakats av en spricka i förgasarens flottör. Bränsle hade inträngt i flottören, vilket lett till motorstopp. Av utredningen framgår att manöverfel ej förekommit.

Mattsson förde skadeståndstalan mot kronan vid Stockholms rådhusrätt och yrkade ersättning för sveda och värk, framtida men, förlorad arbetsförtjänst och minskade inkomster i samband med ändrad yrkesutbildning m. m.

Genom dom den 10 oktober 1950 ogillade rådhusrätten Mattssons talan. Svea hovrätt, dit målet fullföljdes av Mattsson, fann enligt dom den 8 maj 1951 ej skäl att göra ändring i rådhusrättens dom. Högsta domstolen fann enligt dom den 24 oktober 1951 ej skäl att göra ändring i hovrättens dom. En ledamot i högsta domstolen ansåg dock kronan pliktig att ersätta Mattsson den skada han lidit. Mattsson förpliktades genom förenämnda domar att ersätta kronans rättegångskostnader med tillhoppa 1 451 kr. 20 öre.

Mattsson har anhållit att bli befriad från skyldigheten att ersätta kronans rättegångskostnader och anför därvid i huvudsak följande.

Av de utdömda rättegångskostnaderna har inbetalats 451 kr. 20 öre. Jag är gift och har två barn i åldern fem och två år. Hyran för min bostad uppgår till 345 kr. i månaden. Vid övergång till privat tjänst har jag fått betala flyttning från Stockholm till Malmö. Efter övergången har mina löneförmåner försämrats och förmånerna förenade med min tidigare statstjänst bortfallit. Slutligen har tillkommit utgifter för kompletteringsmöbler m. m. I samband med flyttningen från Stockholm nödgades jag taga ett banklån. F. n. återstår ett skuldbelopp om 3 500 kr. att betalas med 1 000 kr. per år.

Av handlingarna framgår följande beträffande Mattssons personliga förhållanden. Han är född den 9 februari 1923. Mattsson har avlagt juris kandidatexamen och är anställd hos en advokatfirma med en månadslön av 2 000 kr. För år 1963 uppgick Mattssons taxerade inkomst för statlig inkomstskatt till 25 020 kr. och hustruns taxerade inkomst till 1 730 kr. Mattsson har ingen förmögenhet. Hustrun arbetar ej utom hemmet men har vissa enskilda tillgångar som ger eu avkastning av 4 000 kr. per år.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker befrielse från ersättningskyldighet och anför därvid. Omständigheterna i målet, särskilt en i högsta domstolen

yttrad skiljaktig mening, lär ge vid handen att Mattsson icke väckt talan utan skäl. Vid sådant bedömande ävensom med avseende på Mattssons svaga ekonomiska ställning och att han delvis gjort rätt för sig samt under erinran om tidigare avgöranden i liknande fall förefaller grund för eftergift av kronans fordran finnas.

Departementschefen

Mattsson har vid ett flyghaveri under aspiranttjänstgöring ådragit sig svår kroppsskada. Den skadeståndstalan som Mattsson i anledning härav fört mot kronan har ogillats och Mattsson har förpliktats att ersätta kronans rättegångskostnader med tillhoppa 1 451 kr. 20 öre. Av skulden resterar numera 1 000 kr. Mattssons skada har uppkommit under sådana förhållanden att det kan ha framstått som naturligt för honom att anse kronan ersättningskyldig. Riksdagen har i vissa liknande fall medgett befrielse från ersättningsskyldighet (jfr prop. 1962: 34 p. 12 och 13 samt 1964: 25 p. 3 och 4). Med hänsyn härtill vill jag inte motsätta mig att kronan avstår från återstående fordran.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att K. E. Mattsson befrias från återstående ersättningsskyldighet till kronan för rättegångskostnader enligt förenämnda domar.

3.

S. B. Roos fullgjorde i februari 1958 repetitionsövning som värnpliktig vid Norrlands artilleriregemente. Under en den 25 februari 1958 företagen marsch från Östersund mot Stugun rådde sträng kyla och Roos ådrog sig köldskador (se MO:s ämbetsberättelse till 1959 års riksdag s. 181).

Roos förde skadeståndstalan mot kronan vid Jämtlands östra domsagas häradsrätt och yrkade ersättning för förlorad arbetsförtjänst samt sveda och värk. Roos åtnjöt fri rättegång i målet.

Genom dom den 17 mars 1962 ogillade häradsrätten Roos' talan. Hovrätten för Nedre Norrland, dit målet fullföljdes av Roos, fastställde enligt dom den 13 mars 1963 häradsrättens domslut. Högsta domstolen fann enligt beslut den 10 oktober 1963 ej skäl meddela prövningstillstånd. Roos förpliktades genom häradsrättens och hovrättens domar samt Kungl. Maj:ts beslut att ersätta kronans rättegångskostnader med tillhoppa 2 896 kr. 80 öre.

Roos har anhållit att bli befriad från skyldigheten att ersätta kronans rättegångskostnader och har därvid åberopat bl. a. att olyckshändelsen försatt honom i en synnerligen besvärlig situation.

Av handlingarna framgår följande beträffande Roos' personliga förhållanden. Roos, som är född den 23 september 1925, är gift och har fyra barn i åldern två till elva år. Han är traktorförare till yrket. Roos har uppgivit sin månadsinkomst till 966 kr. Hustrun har ingen egen inkomst. Makarna

har ej några kapitaltillgångar men äger en mindre bostadsfastighet. De har skulder om tillhoppa 25 000 kr.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker befrielse från ersättningsskyldighet och anför i huvudsak följande. Ehuru Roos icke kunnat styrka någon grund för kronans skadeståndsskyldighet och hans i målet framställda yrkanden enligt ämbetsverkets mening dessutom vore i och för sig överdrivna, torde de förfrysningsskador Roos ådragit sig ändå få anses ha orsakat honom vissa ekonomiska förluster och rent personliga obehag. Då härtill kommer att frågan om kronans skadeståndsskyldighet för Roos kan ha framstått som betydligt mindre tveksam än den var anser civilförvaltningen rimligt, att Roos befrias från att utge ifrågavarande rättegångskostnader.

Departementschefen

Roos har under värnpliktstjänstgöring ådragit sig köldskador. Den skadeståndstalan som Roos i anledning därav fört mot kronan har ogillats och Roos har förpliktats att ersätta kronans rättegångskostnader med tillhoppa 2 896 kr. 80 öre. Med hänsyn till omständigheterna, särskilt Roos' ekonomiska situation, vill jag inte motsätta mig att kronan avstår från sin fordran.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att S. B. Roos befrias från ersättningsskyldighet till kronan för rättegångskostnader enligt förenämnda domar och beslut.

4.¹

F. fullgjorde värnpliktstjänstgöring vid Svea livgarde. Under nattövning den 7 oktober 1955 förde F. en traktor med släpvagn. Han fick motorstopp när han skulle passera ett järnvägsspår. Traktorn och släpvagnen påkördes av ett lok, varvid fordonen och loket skadades. F., som icke innehade körkort, hade före övningen förbjudits att föra motorfordon. Under militärtjänstgöringen hade F. begått även andra brott.

Rådhusrätten i Örebro förklarade genom lagakraftvunnen dom den 1 mars 1957 F. saker till försök till svikande av försvarspflicht, svikande av försvarspflicht, lydnadsbrott, undanhållande, tjänstefel, vårdslöshet i trafik och olovlig körning samt förordnade om villkorligt anstånd med straffets ådömande. Härjämte förpliktades F. att ersätta kronan för skadorna på fordonen och loket med 6 644 kr. 34 öre jämte ränta. Rådhusrätten uttalade i domen, att F. begått sina brott under inflytande av psykisk abnormitet, som ej var av så djupgående natur att den måste anses jämställd med sinnessjukdom, samt att F. ej var i behov av vård på sinnessjukhus.

F. har anhållit att bli befriad från skulden till kronan.

Av handlingarna framgår följande beträffande F:s personliga förhållan-

¹ Försvarsdepartementets diariernr 667/1964

den. F. är född den 6 september 1935 och rörarbetare till yrket. Han är gift och har två barn i åldern två och fem år. Arbetsinkomsten uppgår till 193 kr. i veckan sedan skatten avdragits. Hustrun har ingen inkomst och makarna saknar förmögenhet. De har skulder på 1 500 kr. utöver skulden till kronan. Hyran för bostaden om två rum och kök uppgår till 282 kr. i månaden. Enligt egen uppgift har F. svag rygg och dålig mage (tidigare magsår), varför han ofta är sjukskriven. För år 1963 har F. taxerats till statlig inkomstskatt för en beskattningsbar inkomst om 8 200 kr. Genom utmätning har hittills uttagits 931 kr. av fordringen men vid utmätningförsök i juni 1963 har ytterligare utmätningssbar tillgång inte anträffats.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker befrielse från ersättningsskyldighet och anför i huvudsak följande. Efter utmätning återstår av F:s skuld ca 8 040 kr., varav 6 644 kr. i kapitalskuld och 1 396 kr. i ränta. Arméförvaltningen har uttalat att med hänsyn till vad som är upplyst om F:s ekonomiska förhållanden och psykiska tillstånd vid gärningens begående intet är att erinra mot att F. befrias från återstående ersättningsskyldighet. Civilförvaltningen ansluter sig till arméförvaltningens mening.

Departementschefen

F. har genom lagakraftvunnen dom ålagts att till kronan utge 6 644 kr. 34 öre jämte ränta. Sedan 931 kr. av fordringen uttagits genom utmätning uppgår kronans fordran nu till ca 8 040 kr. Med hänsyn till vad som upplysts om F:s personliga förhållanden tillstyrker jag att F. befrias från återstående ersättningsskyldighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att F. befrias från återstående ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse den 7 oktober 1955.

5.

E. Johansson fullgjorde värnpliktstjänstgöring vid dåvarande Jönköpings-Kalmar regemente. Under en rast den 14 december 1945 flyttade Johansson spärren på en kamrats gevär ur säkerhetsläge. Härvid avgick ett löst skott och träffade värnpliktige H. Josefsson med påföljd att denne avled den 24 december 1945.

I lagakraftvunnet utslag den 22 februari 1946 uttalade regementskrigsrätten att Johansson, som haft kännedom om att geväret varit laddat, genom att ändra spärrens läge gjort sig skyldig till vårdslöshet i tjänsten och vållande till Josefssons död. Krigsrätten dömde Johansson för vållande till annans död till fängelse en månad (villkorlig dom) samt för vårdslöshet i tjänsten till vaktarrest 15 dagar. Vidare förpliktades Johansson att utge vissa ersättningar, bl. a. underhållsbidrag till den avlidnes änka med 40 kr. i månaden fr. o. m. den 25 december 1945 t. o. m. den 30 september 1946 samt till makarna Josefssons son, född den 6 mars 1944, med 50 kr. i månaden fr. o. m.

den 25 december 1945 till dess han fyllde 18 år. Från vad sålunda blivit utdömt ägde Johansson avräkna vad änkan och barnet i anledning av olycksfallet uppburit eller kunde komma att uppbära från riksförsäkringsverket.

På grund av olycksfallet har riksförsäkringsverket jämlikt militärsättningsförordningen utgett begravningshjälp till dödsboet samt livräntor till den avlidnes änka för tiden den 25 december 1945—den 11 juni 1949, då hon ingick nytt äktenskap, samt till makarna Josefssons son för tiden den 25 december 1945—den 6 mars 1960, då barnet fyllde 16 år. Riksförsäkringsverket har i anledning härav fordrat ersättning av Johansson med 7 994 kr. 99 öre.

Johansson har anhållit att bli befriad från skulden till kronan.

Av handlingarna framgår följande beträffande Johanssons personliga förhållanden. Johansson arrenderar jordbruksfastigheten Skättesbo i Östergötlands län. Den arrenderade gården omfattar 15 ha åker och inkomsten från lantbruket utgjorde år 1963 enligt självdeklaration 11 369 kr. Hustrun har inget förvärvsarbete utom hemmet och måste hjälpa till med utomhusysslorna. Makarna har två barn i åldern fem och sju år. Bland levande och döda inventarier märks elva kor, en häst och en traktor. Makarna Johanssons tillgångar beräknas efter avdrag av skulder till ca 11 500 kr.

Riksförsäkringsverket tillstyrker att Johansson befrias från ersättnings-skyldighet med hänsyn till de omständigheter varunder olycksfallet inträffade samt till Johanssons inkomstläge och försörjningsskyldighet. Ämbetsverket anför vidare följande.

Riksförsäkringsverket förde ej talan i ansvarsmålet, enär verket vid tiden för målets anhängiggörande ännu ej utgett ersättning i ärendet. Oaktat verket sålunda ej hade någon exigibel fordran mot Johansson ansågs denne likväl med hänsyn till utgången i ansvarsmålet jämlikt 13 § i 1927 års militärsättningsförordning ersättningsskyldig gentemot verket. Riksförsäkringsverket har senast i mars 1964 framställt krav mot Johansson. Ersättningsanspråken för utgiven livränta har därvid begränsats till vad som i utslaget fastställts i fråga om underhållsbidrag. Någon betalning har Johansson ej erlagt. Nämnas må, att — då Johansson ej fällt till ansvar för grov vårdslöshet — ersättningsskyldighet gentemot verket ej torde ha förelegat, om olycksfallet inträffat efter utgången av år 1954.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker befrielse från ersättningsskyldighet med hänsyn till vad som upplysts om Johanssons personliga förhållanden samt på skäl i övrigt som riksförsäkringsverket anført.

Departementschefen

Johansson är ersättningsskyldig gentemot kronan för vad riksförsäkringsverket utgett i anledning av olyckshändelsen, som inträffade för nära 20 år sedan. Fordringen uppgår till 7 994 kr. 99 öre. Med hänsyn till vad som upplysts om Johanssons personliga förhållanden samt till riksdagens beslut i liknande fall (jfr prop. 1964: 25 p. 6 och 7) tillstyrker jag att Johansson

befrias från återstående ersättningsskyldighet under förutsättning att han inbetalar 500 kr.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att E. Johansson, därest han inom tid som Kungl. Maj:t bestämmer till försvarets civilförvaltning inbetalar 500 kr., befrias från återstående ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse den 14 december 1945.

6.

B. G. T. Johansson fullgjorde värnpliktstjänstgöring vid Norra Smålands regemente. Under fälttjänstövning den 21 augusti 1953 råkade Johansson i samband med vapenvård i ett tält avlossa ett löst gevärsskott, som träffade värnpliktige *H. R. Frostfeldt* i ljumsktrakten.

Genom lagakraftvunnen dom den 29 mars 1954 dömde Norra och Södra Vedbo domsagas häradsrätt Johansson för tjänstefel till 20 dagsböter, envar om fem kr.

Riksförsäkringsverket har fordrat ersättning av Johansson med 1 452 kr. 95 öre motsvarande vad riksförsäkringsverket på grund av olycksfallet utgett till Frostfeldt jämlikt militärsättningsförordningen.

Johansson har anhållit att bli befriad från skulden till kronan.

Av handlingarna framgår följande rörande Johanssons personliga förhållanden. Johansson är född den 3 juli 1925 och grovarbetare till yrket. Han är gift och har två barn i åldern 13 och 15 år. Hans bruttoinkomst uppgår till ca 300 kr. i veckan jämte varierande ackordsersättning. Han har enligt egen uppgift år 1963 taxerats till statlig inkomstskatt för en årsinkomst av 11 110 kr. Han äger en egnahefastighet byggd år 1961 med ett beräknat försäljningsvärde av 60 000 kr. och belånad för ca 58 000 kr. Utöver denna skuld har Johansson ett sparbankslån å 1 370 kr. Hustrun är sedan år 1945 anställd som sömmerska med en bruttoinkomst av ca 125 kr. i veckan. Utöver fastigheten har Johansson inga kapitaltillgångar. Hustrun äger däremot en bil värderad till 4 000 kr.

Riksförsäkringsverket tillstyrker att Johansson — åtminstone till det väsentliga — befrias från ersättningsskyldighet med hänsyn till de omständigheter varunder olycksfallet inträffade samt till Johanssons ekonomiska förhållanden och försörjningsskyldighet. Ämbetsverket anför vidare följande.

Frostfeldt blev återställd utan kvarvarande men fr. o. m. den 14 januari 1954. Oaktat riksförsäkringsverket ej hade någon exigibel fordran mot Johansson, fann verket med hänsyn till utgången i ansvarsmålet Johansson jämlikt 16 § andra stycket 1950 års militärsättningsförordning i dess före den 1 januari 1955 gällande lydelse ersättningsskyldig gentemot verket. Riksförsäkringsverket har vid flera tillfällen och senast i juni 1963 framställt ersättningskrav mot Johansson. Någon betalning har Johansson icke erlagt. Nämnas må att — då här ej torde ha varit fråga om grov vårdslöshet — er-

sättningsskyldighet gentemot verket sannolikt ej skulle ha förelegat om olycksfallet inträffat efter utgången av år 1954.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker på av riksförsäkringsverket anförda skäl att Johansson befrias från ersättningsskyldighet.

Departementschefen

Johansson är ersättningsskyldig gentemot kronan för vad riksförsäkringsverket utgett i anledning av olyckshändelsen. Fordringen uppgår till 1 452 kr. 95 öre. Fallet är likartat med det under föregående punkt anmälda. Jag tillstyrker att Johansson befrias från återstående ersättningsskyldighet under förutsättning att han inbetalar 300 kr.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att B. G. T. Johansson, därest han inom tid som Kungl. Maj:t bestämmer till försvarets civilförvaltning inbetalar 300 kr., befrias från återstående ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse den 21 augusti 1953.

7.

I. R. Ek fullgjorde värnpliktstjänstgöring vid Älvsborgs regemente. Den 18 augusti 1954 körde Ek med sin bil till regementet. Som passagerare medföljde värnpliktige L. G. Zetterlund, som var anställd i postverket, och två andra värnpliktiga. Vid tillfället rådde mörker och regn. Då Ek bakifrån körde in i en stillastående lastbil skadades Zetterlunds ena öga så svårt att det måste bortopereras. En annan passagerare avled, medan den tredje erhöll endast mindre skador.

Genom lagakraftvunnen dom den 27 april 1955 dömde rådhusrätten i Borås Ek för vållande till annans död och svår kroppsskada samt för vårdslöshet i trafik till 60 dagsböter, envar om åtta kr. Härjämte förpliktades Ek att utge ersättning till generalpoststyrelsen för sjuklönen åt Zetterlund.

På grund av olycksfallet har riksförsäkringsverket jämlikt militärsättningsförordningen tillerkänt Zetterlund livsvarig livränta beräknad efter en invaliditetsgrad av 30 %. För tiden t. o. m. den 30 juni 1964 har ämbetsverket utgett livränta m. m. med tillhoppa 13 180 kr. Av detta belopp har Folksam, där Eks bil var trafikförsäkrad med en till 60 000 kr. maximerad ansvarighetssumma, ersatt 8 222 kr. Kapitalvärdet per den 1 juli 1964 av fr. o. m. sistnämnda dag utgående livränta minskat med de belopp Folksam utger har riksförsäkringsverket beräknat till högst 15 358 kr. Ämbetsverket har beräknat sin maximala fordran mot Ek till $(13\ 180 - 8\ 222 + 15\ 358 =)$ 20 316 kr.

Ek har anhållit att bli befriad från skulden till kronan.

Av handlingarna framgår följande beträffande Eks personliga förhållan-

den. Ek är född den 1 maj 1933 och postiljon till yrket. Hans årsinkomst uppgick år 1963 enligt egen uppgift till 15 650 kr. Han är gift och har två barn i åldern tre och åtta år. Hustrun har ej förvärvsarbete. Hyran för bostaden uppgår till 235 kr. i månaden. Tillgångarna utgörs av sparmedel, 8 200 kr., och en bil, som Ek värderar till 6 000 kr. Bilen används i arbetet, när Ek vikarierar som lantbrevbärare.

Riksförsäkringsverket vill med hänsyn till Eks försörjningsbörda och de omständigheter varunder olycksfallet inträffade ej motsätta sig att Ek — åtminstone till det väsentliga — befrias från ersättningskyldighet. Ämbetsverket uttalar, att verket ej har någon exigibel fordran mot Ek men att verket med hänsyn till utgången i ansvarsålet funnit Ek på grund av bestämmelsen i 16 § andra stycket 1950 års militärsättningsförordning ersättningskyldig gentemot verket.

Generalpoststyrelsen har i yttrande till försvarets civilförvaltning anfört följande.

Zetterlund var vid olyckstillfället anställd hos verket och verket har på grund av hans skador för tiden den 20 mars 1955—den 31 maj 1956 haft ersättningsberättigande kostnader på tillhoppa 4 747 kr. 77 öre, vilka dock till fullo ersatts av Folksam. Zetterlund slutade sin anställning i postverket den 1 mars 1961 och ytterligare kostnader på grund av hans skador kan icke uppkomma för verket. Senaste betalningen till styrelsen från Folksam inflöt den 29 mars 1957 och styrelsen anser sig icke ha anledning räkna med återkrav från Folksam föranledda av att ansvarighetssumman i Zetterlunds fall ej skulle förslå till utgifter med bättre rätt än styrelsens kostnader. Något krav mot Ek har således icke styrelsen.

Styrelsen anser att Eks ansökan borde föranleda att han helt befrias från skadeståndsskyldighet till riksförsäkringsverket. Härför synes tala att omständigheterna vid Eks vållande till Zetterlunds skador får anses vara mildrande, att krav mot Ek såvitt framgår av utredningen framställts först i mars 1963, vid vilken tidpunkt Ek haft anledning anta att risk för krav på grund av trafikolyckan i augusti 1954 ej kvarstod, att kravet är av den storleksordning att det medför ekonomiska bekymmer för Ek jämväl för framtiden samt att kravet föranletts av att trafikförsäkringsskyddet vid tiden för trafikolyckan, såsom upprepade fall under senare år visat, får anses ha varit icke tillfredsställande.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker med hänsyn till vad som blivit upplöst angående Eks ekonomiska förhållanden och vad yttrandena i övrigt innehåller att Ek befrias från ersättningskyldighet.

Departementschefen

Ek är ersättningskyldig gentemot kronan för vad riksförsäkringsverket utgett och kommer att utge i anledning av olyckshändelsen. Ämbetsverket har beräknat kronans fordran till högst 20 316 kr., sedan den ersättning frånräknats som täcks av trafikförsäkringens ansvarighetssumma. Denna var vid tiden för olyckan maximerad till 60 000 kr. Maximibeloppet är nu-

mera höjt till 1 milj. kr. Med hänsyn härtill och till vad som upplysts om Eks personliga förhållanden tillstyrker jag att Ek befrias från återstående ersättningsskyldighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att I. R. Ek befrias från ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse den 18 augusti 1954.

8.

Den 8 september 1953 inträffade på allmänna vägen Vanneberga—Rinkaby sammanstötning mellan en av värnpliktige K. A. Hammargren förd, honom tillhörig personbil och en cykel, på vilken fru *Linnéa Andersson* färdades ut på vägen från en enskild väg inom Wendes artilleriregementes förläggingsområde. Vid sammanstötningen skadades Hammargrens ena öga så svårt att det måste bortopereras och även *Linnéa Andersson* ådrog sig allvarliga skador. Värnpliktige N. O. Månsson, som var passagerare i bilen, skadades lindrigt. Vidare uppkom skada på fordonen.

Ansvarstalan i anledning av olyckan fördes endast mot *Linnéa Andersson*. Genom dom den 26 november 1954 dömde Villands häradsrätt henne för vårdslöshet i trafik till 40 dagsböter, envar om tre kr. Vidare förpliktades *Linnéa Andersson* att utge skadestånd *dels* till Hammargren för reparation av bilen, lyte och men samt sveda och värk, *dels* till ett försäkringsbolag för vissa utlägg, som bolaget haft till Månsson, *dels* till försvarets civilförvaltning med 189 kr. 36 öre för vissa utlägg, som ämbetsverket haft för Hammargren och Månsson, *dels ock* till riksförsäkringsverket för livränta, som ämbetsverket utgett till Hammargren t. o. m. den 14 november 1954. Skadeståndsbeloppen till Hammargren, försvarets civilförvaltning och riksförsäkringsverket var jämkade till tre fjärdedelar. Slutligen förpliktades *Linnéa Andersson* att till riksförsäkringsverket utge tre fjärdedelar av den från verket fr. o. m. den 15 november 1954 till Hammargren utgående livräntan. Talan mot häradsrättens dom i skadestandsfrågan fullföljdes endast av *Linnéa Andersson* och Hammargren. Genom lagakraftvunnen dom den 24 februari 1955 fann hovrätten över Skåne och Blekinge Hammargren fri från vållande till olyckan och förpliktade *Linnéa Andersson* att utge ojämkat skadestånd till Hammargren.

På grund av olycksfallet har riksförsäkringsverket tillerkänt Hammargren och Månsson ersättning jämlikt militärsättningsförordningen samt *Linnéa Andersson* ersättning jämlikt 1916 års olycksfallsförsäkringslag. Hammargren och *Linnéa Andersson* har tillerkänts livsvarig livränta, Hammargren efter en invaliditetsgrad av 30 % och *Linnéa Andersson* efter en invaliditetsgrad av 25 %. För tiden t. o. m. den 14 november 1964 har ämbetsverket utgett livränta, protestillägg m. m. till Hammargren med tillhoppa 18 560 kr. 68 öre. Kapitalvärdet per den 15 november 1964 av fr. o. m. sistnämnda dag

utgående livränta och protestillägg till Hammargren har ämbetsverket beräknat till 40 150 kr. Ämbetsverket har fordrat ersättning av Linnéa Andersson med $[\frac{3}{4} \times (18\ 560:68 + 40\ 150) =]$ 44 033 kr.

Linnéa Andersson har anhållit att bli befriad från skulden till kronan.

Av handlingarna framgår följande beträffande Linnéa Anderssons personliga förhållanden. Hon är född den 8 november 1910 och arbetar i hemmet. Hennes enda inkomst är livräntan om 959 kr. per år. Maken, som är arrendator, har en årsinkomst om ca 5 000 kr. Han äger en fastighet taxeringsvärderad till 3 400 kr. Makarna har ingen försörjningsplikt mot barn.

Riksförsäkringsverket tillstyrker att Linnéa Andersson befrias från ersättningsskyldighet med hänsyn till hennes hälsotillstånd och ekonomiska ställning. Ämbetsverket uttalar att Linnéa Andersson ej fälldes till ansvar för grov vårdslöshet och att därför ersättningsskyldighet mot verket ej skulle ha förelagat, om olycksfallet inträffat efter utgången av år 1954.

Försvarets civilförvaltning, som avskrivit sin fordran mot Linnéa Andersson enligt Villands häradsrätts dom, tillstyrker på av riksförsäkringsverket anförda skäl och med hänsyn till vad dess yttrande i övrigt innehåller att Linnéa Andersson befrias från all ersättningsskyldighet till kronan.

Departementschefen

Linnéa Andersson är ersättningsskyldig gentemot kronan för vad riksförsäkringsverket utgett och kommer att utge i anledning av olyckshändelsen. Ämbetsverket har beräknat fordringen till 44 033 kr. Försvarets civilförvaltning har avskrivit en fordran om ca 190 kr. som civilförvaltningen haft mot Linnéa Andersson i anledning av olyckshändelsen. Det torde vara uppenbart, att Linnéa Andersson, som är varaktigt invalidiserad till följd av olyckan, icke, såvitt nu kan bedömas, har möjlighet att fullgöra sin betalningsskyldighet. Med hänsyn härtill och till de förhållanden under vilka skadan uppkom tillstyrker jag att Linnéa Andersson helt befrias från ersättningsskyldighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att Linnéa Andersson befrias från ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse den 8 september 1953.

9.

Under en övning vid Vaxholms kustartilleriregemente natten till den 21 februari 1946 kastade dåvarande underofficeren av 2. graden *P. E. Lindahl* i skogsterräng ett knallskott mot en bivack, där trupp uppehöll sig. Skottet, som var riktat vid sidan av bivacken, studsade mot ett träd och föll ned i bivacken invid dåvarande fänriken *C. Y. Sandström*. Denne försökte kasta bort skottet. Detta exploderade emellertid, varvid Sandströms ena öga skadades så svårt att det måste bortopereras.

Genom utslag den 27 juni 1946 dömde regementskrigsrätten Lindahl för

vårdslöshet i tjänsten till vaktarrest sex dagar samt för vållande till svår kroppsskada till 25 dagsböter, envar om fem kr. Härjämte förpliktades Lindahl att utge skadestånd till Sandström med 2 960 kr. 20 öre för framtida men, sveda och värk, ögonprotes m. m. samt till marinförvaltningen med 777 kr. 2 öre jämte ränta för sjuklön m. m. åt Sandström. Krigshovrätten, dit målet fullföljdes av Lindahl och marinförvaltningen, fann enligt laga-kraftvunnet utslag den 1 april 1947 ej skäl göra ändring i regementskrigs-rättens utslag.

På grund av olycksfallet har riksförsäkringsverket jämlikt 1916 års olycks-fallsförsäkringslag tillerkänt Sandström livsvarig livränta beräknad efter en invaliditetsgrad av 25 %. För tiden t. o. m. den 28 februari 1951 har äm-betsverket utgett livränta m. m. med tillhoppa 2 423 kr. 8 öre. Verket ansåg inte sådana förhållanden föreligga som kunde föranleda utbetalning av liv-ränta för tiden därefter.

Lindahl anhöll i en den 16 februari 1953 dagtecknad skrift att bli befriad *dels* från skyldigheten att utge skadestånd till Sandström, *dels ock* från skyl-digheten att återgälda kronan vad riksförsäkringsverket på grund av skadan utgett eller kunde komma att utge. Kungl. Maj:t fann enligt beslut den 22 januari 1954 framställningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. I beslutet förklarades emellertid att Kungl. Maj:t — under förutsättning att Lindahl efter förmåga sökte fullgöra sin skadeståndsskyldighet mot Sand-ström — efter framställning av Lindahl ville ta under förnyad prövning huruvida han skulle befrias från återbetalningsskyldigheten till kronan.

Lindahl, som numera fullgjort sin skadeståndsskyldighet mot Sandström och marinförvaltningen, har ånyo anhållit att bli befriad från sin skuld till riksförsäkringsverket.

Av handlingarna framgår följande beträffande Lindahls personliga för-hållanden. Lindahl är född den 26 april 1919. Han är ingenjör med en må-nadslön av 3 725 kr. Han är gift och har två barn i åldern sju och tolv år. Hustrun har icke någon inkomst och makarna, som hyr en trerumslägenhet, har ej särskilda kapitaltillgångar.

Riksförsäkringsverket tillstyrker att Lindahl befrias från ersättningsskyl-ighet och anför i huvudsak följande.

I utlåtande i anledning av Lindahls tidigare framställning om befrielse uttalade riksförsäkringsverket, att verket med hänsyn till omständigheterna i ärendet för sin del ej ville motsätta sig att Lindahl befriades från all ersät-ningsskyldighet gentemot verket i förevarande fall. Lindahls ersättnings-skyldighet i anledning av Sandströms olycksfall synes inskränka sig till vad som utgetts jämlikt olycksfallsförsäkringslagen. Detta belopp, som oför-ändrat utgör 2 423 kr. 8 öre, har Lindahl trots förnyat krav ej till någon del ersatt. Den Sandström jämlikt olycksfallsförsäkringslagen för återståen-de livstid tillerkända livräntan kommer åter att utgå senast från och med den tidpunkt Sandström, som är född den 6 augusti 1922, avgår med pen-sion från sin militära befattning. Lindahl har numera relativt goda inkomst-er. I och för sig skulle han väl också utan större svårighet vara i stånd att

— åtminstone avbetalningsvis — ersätta de hittills uppkomna kostnaderna enligt olycksfallsförsäkringslagen. Då Lindahl emellertid fullgjort sin domfästa skadeståndsskyldighet mot Sandström har verket ej funnit tillräckliga skäl föreligga att i ersättningsfrågan inta annan ståndpunkt än tidigare. Framhållas må även dels att verkets fordran mot Lindahl ej är exigibel, dels ock att — då Lindahl ej fällts till ansvar för grov vårdslöshet — ersättnings-skyldighet gentemot verket ej skulle ha förelegat för honom, om olycksfallet inträffat efter år 1954.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker att Lindahl befrias från ersättnings-skyldighet.

Departementschefen

Lindahl är ersättningsskyldig för vad riks-försäkringsverket utgett och kommer att utge i anledning av olyckshändelsen, som inträffade för nära 20 år sedan. Kungl. Maj:t har år 1954 lämnat en framställning från Lindahl om befrielse från ersättningsskyldighet utan åtgärd men förklarat sig vilja ånyo pröva frågan under förutsättning att Lindahl efter förmåga sökte fullgöra sin skadeståndsskyldighet mot Sandström. Lindahl har numera ersatt Sandström och marinförvaltningen deras domfästa fordringar. Med hänsyn härtill och till de förhållanden under vilka skadan uppkom vill jag — oaktat Lindahls förhållandevis goda ekonomiska ställning — icke motsätta mig att Lindahl befrias från återstående ersättningsskyldighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att P. E. Lindahl befrias från återstående ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse natten till den 21 februari 1946.

10.¹

Enligt lagakraftvunnet slutbevis den 27 januari 1959 av Södertörns domsagas häradsrätt i mål om betalningsföreläggande har fru R. förpliktats att till kronan utge 6 421 kr. 62 öre jämte ränta och 35 kr. för rättegångskostnader. Föreläggandet avsåg utebliven likvid för varor, som R. under år 1958 uttagit från ett marketenteriförråd för en av henne bedriven marketenterirörelse vid en örlogsdepå.

R. har anhållit om befrielse från fordringen och anför i huvudsak följande.

Hon gifte sig år 1947. Hennes make hade varierande arbeten, vilka mer eller mindre missköttes. Han ådrog sig därigenom fram till år 1957 skatteskulder om ca 20 000 kr. Med hänsyn till sina skulder vågade maken ej söka anställning eller öppna egen rörelse. För att ordna makarnas undergrävda ekonomi ingav R. på makens inrådan anbud på ifrågavarande marketenterirörelse och antogs för densamma. Hon skötte till en början rörelsen med hjälp av en kvinnlig anställd och maken. Denne förestod de ekonomiska frågorna och omhändertog rekvisition av varor m. m. Efter hand blev makens intresse för rörelsen allt mindre och sedan även den kvinnliga hjälpen slutat fick R. sköta rörelsen ensam. Vid denna tid var R. gravid. Makarnas

¹ Försvarsdepartementets diariernr 2739/1964

samliv försämrades och slutligen upplöstes äktenskapet. R. var då totalt utblottad och nödsakad att pantsätta sina personliga ägodelar för att jämte sina minderåriga barn kunna resa till föräldrahemmet. Hon har trots allt tillfrisknat och genom hårt arbete lyckats skaffa sig och barnen (5, 15 och 17 år) en trygg tillvaro och ett harmoniskt hem. De bor i en trerumslägenhet för en månadshyra om 240 kr. R. är nu telefonist. Utöver arbetsinkomsten (enligt 1963 och 1964 års taxeringar till statlig inkomstskatt en beskattningsbar inkomst om 4 100 respektive 6 100 kr.) har R. inga andra ekonomiska tillgångar än månadsbidrag från barnavårdsnämnd med 83 kr. per barn. Genom att det allmänna barnbidraget för det näst äldsta barnet snart upphör, kommer R:s ekonomiska ställning att bli än mer ansträngd. De båda äldsta barnen har avlagt realexamen och ämnar fortsätta sina studier.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker att R. befrias från fordringen och anför i huvudsak följande. Någon frivillig avbetalning på skulden har ej gjorts. Genom utmätning av R. tillkommande överskjutande preliminär skatt för taxeringsåren 1959 och 1960 har 704 kr. 4 öre respektive 184 kr. 75 öre inlevererats. I övrigt har vid utmätningförsök år 1959 och 1960, varvid särskilda kostnader om tillhoppa 21 kr. 70 öre uppkom för kronan, R. befunnits sakna utmätningbara tillgångar. Per den 30 augusti 1964 kvarstod av kronans fordran ett kapitalbelopp av 6 036 kr., vartill kom 1 213 kr. 57 öre i upplupen ränta. Totalt häftade R. följaktligen nämnda dag i skuld till kronan med $(6\ 036 + 1\ 213:57 + 35 + 21:70 =)$ 7 306 kr. 27 öre. I princip synes kommersiellt grundade fordringsanspråk icke böra efterges. Då utredningen emellertid ger vid handen, att R., på grund av sin i förhållande till inkomsten avsevärda försörjningsbörda, torde ha ringa möjlighet att betala sin skuld till kronan, vill civilförvaltningen icke motsätta sig att R. helt befrias från återstående ersättningskyldighet till kronan.

Departementschefen

Kronans fordran för utebliven likvid av varor uppgår till ca 7 300 kr. Med hänsyn till R:s svaga ekonomi och betydande försörjningsbörda tillstyrker jag, att R. befrias från återstående ersättningskyldighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att R. befrias från återstående ersättningskyldighet till kronan enligt förenämnda slutbevis den 27 januari 1959.

11.

Den 28 februari 1955 borttogs is från en s. k. fotränna på taket till en kasern vid Bodens artilleriregemente. Arbetet utfördes av civilanställd G. Westman efter uppdrag av kasernunderofficern, fanjunkare *Gunnar Nilsson*. Denne hade tidigare under vinterperioden av kasernofficern, kapten *Axel Nilsson* fått i uppdrag att ombesörja att taken rensades från snö och is. Vid arbetet hade Westman hjälp av en värnpliktig, som skötte säkerhetslinan. Någon vakt på marken utsattes ej. Då Westman rensat rännan och skulle avlägsna sig genom en taklucka, upptäckte han ett isstycke vid

luckan. Han högg bort isstycket, som rutschade ned för taket och träffade skolgossen Göran Holmquist, som uppehöll sig vid kasernväggen. Göran, som är född den 31 maj 1948, tillfogades bl. a. svåra huvudskador.

Luleå tingslags häradsrätt förklarade i dom den 16 december 1955 att såväl kronan som Axel Nilsson vållat Görans skador och förpliktade dem att solidariskt utge skadestånd till Göran. Hovrätten för Övre Norrland, dit Göran och kronan fullföljde talan, förpliktade genom lagakraftvunnen dom den 25 april 1956 kronan att utge ytterligare skadestånd till Göran. Både häradsrätten och hovrätten fann att Göran genom eget vållande medverkat till olyckan och att kronans och Axel Nilssons skadeståndsskyldighet borde jämkas till två tredjedelar av vad eljest bort utgå. Sedan kronan i ny rättegång vid häradsrätten yrkat åläggande för Axel Nilsson och Gunnar Nilsson att återgälda kronan vad kronan utgett till Göran, biföll häradsrätten genom dom den 1 december 1962 kronans talan gentemot Axel Nilsson. Hovrätten, dit kronan fullföljde talan, fann emellertid genom lagakraftvunnen dom den 25 oktober 1963, att jämväl Gunnar Nilsson vållat Görans skador. Genom sistnämnda två domar har Axel Nilsson och Gunnar Nilsson förpliktats att solidariskt till kronan utge 6 975 kr. 52 öre jämte ränta och ersättning för rättegångskostnader.

Axel Nilsson och Gunnar Nilsson har anhållit att bli befriade från skulden till kronan.

Av utredningen framgår följande beträffande Axel Nilssons och Gunnar Nilssons personliga förhållanden. *Axel Nilsson* är född den 30 juli 1899 och gift. Äktenskapet är barnlöst. Axel Nilsson har tidigare varit krigsfrivillig och värnpliktig kapten. Han har sedan 19 år tillbaka uppehållit en arvodesbefattning, vilken han av åldersskäl frånträtt den 30 september 1964. Månadsinkomsten från arvodesbefattningen har uppgått till 2 355 kr. Axel Nilsson har år 1963 taxerats till statlig inkomstskatt för en beskattningsbar inkomst av 19 400 kr. Han beräknar att hans inkomster efter pensioneringen kommer att bli mindre än hälften så stora som förut. Axel Nilssons hustru har ingen egen inkomst. Makarnas kapitaltillgångar uppgår till 3 000 kr. — *Gunnar Nilsson* är född den 1 februari 1904 och gift. Makarna har en sex år gammal fosterdotter. Gunnar Nilsson upphåller en arvodesbefattning, på vilken han är förordnad t. v., dock längst t. o. m. den 31 mars 1969. Gunnar Nilsson har en månadsinkomst om 2 041 kr. Han har år 1963 taxerats till statlig inkomstskatt för en beskattningsbar inkomst av 12 800 kr. Makarnas kapitaltillgångar uppgår till 5 800 kr.

Försvarets civilförvaltning tillstyrker befrielse från ersättningsskyldighet och anför i huvudsak följande.

Utöver de belopp som Axel Nilsson och Gunnar Nilsson förpliktades återgälda kronan har försvarets civilförvaltning utgett ersättning till Göran Holmquist med 567 kr. 16 öre. Huruvida kronan framdeles kan nödgas betala honom ytterligare ersättning kan f. n. icke bedömas. Emellertid är det

icke uteslutet att så kan bli fallet. Principiellt hinder för eftergift förefaller icke möta, särskilt med hänsyn till ersättningsskyldighetens omfattning i förhållande till fel, som må begåtts. Vid sådant bedömande och med avseende på Axel Nilssons och Gunnar Nilssons jämförelsevis svaga ekonomiska ställning ävensom den avsevärda tid, som förflutit, sedan skadan uppkom, samt under erinran om Kungl. Maj:ts tidigare avgöranden i ärenden av delvis liknande art (särskilt prop. 1961: 16 p. 9) har civilförvaltningen icke något att erinra mot bifall till ansökningen.

Departementschefen

Axel Nilsson och Gunnar Nilsson är ersättningsskyldiga för vad kronan utgett och kommer att utge i anledning av olyckshändelsen. Kronans domfästa fordran uppgår till 6 975 kr. 52 öre jämte ränta och rättegångskostnader. Försvarets civilförvaltning har härutöver hittills utgett 567 kr. 16 öre till den skadade. Såvitt framgår av handlingarna synes den försummelse som ligger Axel Nilsson och Gunnar Nilsson till last vara ringa. Med hänsyn härtill samt till vad som upplysts om Axel Nilssons och Gunnar Nilssons personliga förhållanden tillstyrker jag att de helt befrias från ersättningsskyldighet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att Axel Nilsson och Gunnar Nilsson befrias från ersättningsskyldighet till kronan på grund av förenämnda händelse den 28 februari 1955.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Grimlund

Förteckning över av Kungl. Maj:t under år 1964 avgjorda, helt eller delvis bifallna ärenden angående befrielse från ersättningskyldighet

Sökande	Grund för ersättningskyldighet	Ersättningsbelopp	Kungl. Maj:ts beslut	
			Dag	Beslutets innebörd
Värnpliktige H.	Trafikskada på kronan tillhörig bil under olovligt nyttjande	1 080 kr. Efter utmätning återstod 168 kr. 10 öre	25/6-64	Befrielse från återstående ersättningskyldighet
Chauffören L.	Trafikskada på från kronan tillgripna bil	2 300 kr. jämte ränta och rättegångskostnad solidariskt med numera avlidna person. Efter inbetalning återstod 1 391 kr 65 öre.	9/7-64	Befrielse från återstående ersättningskyldighet mot inbetalning av 250 kr.
H. A. Rosenlind och E. G. Eriksson	Bristande leverans till kronan	1 445 kr. 14 öre jämte ränta solidariskt och rättegångskostnad 70 kr. Efter utmätning återstod 1 420 kr. 79 öre	18/9-64	Befrielse från återstående ersättningskyldighet
Köpmannen S. O. Boström	Bristande likvid för matavfall	3 126 kr. 67 öre jämte ränta och rättegångskostnad 35 kr. Efter inbetalning återstod 1 510 kr. och räntefordran	29/10-64	Befrielse från återstående ersättningskyldighet mot inbetalning av 1 510 kr.
Ingenjören T. S. Törjeson	Skada å teodolit	242 kr. 1 öre jämte ränta och rättegångskostnad 831 kr.	20/11-64	Hel befrielse